

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, succesorul victimei Russu Zinaida și avocatul acesteia Fali S., prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Didenco Ghenadie XXX,

născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 28 ianuarie 2013 - până la 31 decembrie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 01 martie 2016 - până la 18 mai 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 14 februarie 2017 – până la 13 iunie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 31 decembrie 2015, Didenco Ghenadie a fost condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, la 3 închisoare.

În baza art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul victimei Russu Z., urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Didenco Ghenadie este învinuit că la 05 noiembrie 2012, aproximativ la ora 02⁰⁰, fiind în stare de ebrietate, aflându-se în barul „Focușor” din str. Alecsandri 12, mun. Chișinău, în urma unui conflict cu Russu Vladislav, intenționat i-a

aplicat acestuia multiple lovituri cu pumnii peste diferite părți a corpului, cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012, fractura coastei 6 pe dreapta cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, produsă prin lovire directă, care se califică ca vătămare medie, iar în rezultatul unicii lovituri aplicate în regiunea frontală dreapta i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă: excoriație frontal pe dreapta, echimoză periorbital dreapta, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura bolții și bazei craniului, hematom epidural temporal dreapta, hematom subdural cu dimensiunea aproximativă de 150-160 ml (evacuat chirurgical), hemoragii subdurale, subarahnoidiene, intraparenchimotoase, contuzie cerebrală, hemoragii secundare în trunchiul cerebral și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață în rezultatul căreia a survenit decesul victimei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorii Șapovalov L. și Postovanu V., succesorul victimei Russu Z. și avocatul acesteia Fali S., care au solicitat:

- procurorii, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de condamnare a lui Didenco Gh. în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, totodată să fie admisă acțiunea civilă a succesorului părții vătămate.

Au menționat că instanța de fond eronat au apreciat probele prezentate, constatând săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal - lipsire de viață prin imprudență, motivând că Didenco Gh. i-a aplicat victimei doar o singură lovitură în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat, a căzut jos pierzându-și cunoștința. Astfel, instanța nu a luat în considerație raportul de expertiză nr. 141/2226 din 29.11.2012, potrivit căruia moartea cet. Russu Vl. a fost violentă și a fost cauzată de factori mecanici și anume obiect contondent dur cu suprafața limitată, iar la examinarea medico-legală în afară de trauma cranio-cerebrală închisă s-a mai constatat și fracturarea coastei 6 pe dreapta, care a fost produsă prin lovire directă și exclude formarea ei prin acțiuni de deformare a cutiei toracice, inclusiv masajul indirect al cordului, iar fracturarea prin cădere forțată se exclude, deoarece cutia toracică este o carcasă osoasă formată din mai multe coaste și când are loc fracturarea directă a unei singure coaste aceasta se produce prin lovire cu un obiect, contondent suprafață limitată și nu prin

cădere. Conform raportului în momentul fracturării coastei 6 dreapta, Russu Vl. putea să fie și în poziție verticală și culcată, cu fața anterioară a corpului orientată spre agresor. Coasta 6 are o rezistență, mai mică și ea poate să se fractureze prin lovirea cu pumnul sau piciorul. Rezultatul analizei sângelui la alcool etilic era de 1,18 promile, ceea ce corespunde cu o stare de excitație cu influență minimă asupra coordonării mișcărilor.

Prin urmare, leziunile corporale sunt în legătură directă cu decesul lui Russu V., iar analizând multitudinea acestor leziuni corporale se exclude că ele puteau fi formate doar de la o lovitură cu palma în față și aplicate fără intenție, după cum a declarat inculpatul.

Din declarațiile martorilor în raport cu expertiza medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012, rezultă că Russu V. a căzut de la lovitura aplicată de Didenco G., fapt recunoscut și de inculpat, însă nici unul din martori, precum și inculpatul nu a declarat că victima a căzut cu coasta/corpul pe bordură. Mai mult Proca P. a relatat că Russu V. și Didenco G. stăteau față în față. Russu V. de la lovitură a căzut jos pe spate pe trotuar și nu pe bordură.

La fel, instanța a menționat că vinovăția inculpatului se confirmă prin raportul de expertiză nr. 141/2226 din 29.11.2012 și raportul de expertiză nr. 38 din 10.12.2014, care sunt contradictorii, nefiind clar care anume raport de expertiză a fost pus la baza sentinței.

- succesorul victimei, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de condamnare potrivit învinuirii aduse. Totodată să fie admisă acțiunea civilă cu încasarea prejudiciului moral și material.

În motivarea apelului a indicat că instanța neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatului în baza unei infracțiuni mai ușoare, apreciind acțiunile acestuia ca neintenționate. Cauza penală a fost examinată în instanța de fond o perioadă îndelungată de timp, iar acțiunea civilă înaintată a fost admisă doar în principiu. Inculpatul în ziua comiterii infracțiunii se comporta foarte agresiv, premeditat și intenționat, iar instanța de fond nu avea temeii de a constata că Didenco Gh. a acționat față de victimă din neatenție.

Prin admiterea acțiunii civile în principiu instanța de fond a oferit posibilitate inculpatului de a se eschiva în continuarea de la repararea prejudiciului cauzat prin comiterea infracțiunii, ce constau în cheltuieli pentru tratament, pentru înmormântare și serviciile funerare, precum și cheltuieli de judecată.

- avocatul Fali S. în numele succesorului părții vătămate Russu Z., casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a lui Didenco Gh. în baza art. 151 alin.(4) Cod penal, precum și să fie admisă în totalitate acțiunea civilă înaintată de succesorul victimei.

A menționat că sentința este ilegală și urmează a fi casată, indicând următoarele:

- infracțiunea comisă de inculpat a fost greșit calificată;
- în privința lui Didenco Gh. a fost aplicată o lege penală mai blândă;
- părții vătămate și civile i-au fost încălcate drepturile prevăzute la art. 60,62 CPP;
- au fost aplicate eronat prevederile art. 387 alin.(1) CPP.

Prin urmare, recalificarea acțiunilor inculpatului contravine probelor administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Din declarațiile martorilor oculari, precum și declarațiile învinuitului rezultă, că în timpul conflictului dintre Russu V. și Didenco G., ultimul intenționat a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului victimei, care a urmat cu căderea lui Russu V. pe o bordură de beton a trotuarului. După cădere, Russu V. nu mai putea să se ridice fără ajutorul cuiva, din locul unde a căzut a fost transportat la spitalul de urgență, unde în consecință a decedat.

La fel, din fișa medicală, raportul de expertiză medico-legală, informațiilor, la examinarea corpului părții vătămate Russu V., reiese, că decesul a survenit din cauza traumei cranio-cerebrale primite.

Astfel, inculpatul aplicând lovitura în organul vital important - capul victimei Russu V., nu doar, că conștientiza despre consecințele care pot surveni în urma acestor acțiuni ale sale, dar și a admis survenirea lor, care au și avut loc.

Instanța de fond nu dispunea de careva probe obiective, care confirmă că acțiunile lui Didenco G. purtau un caracter întâmplător și neatent, precum și faptul că inculpatul nu avea în gând consecințele care pot surveni de la acțiunile sale agresive față de victimă.

Totodată, consideră neîntemeiată concluzia instanței privind imposibilitatea constatării sumei de despăgubire, deoarece la materialele cauzei sunt suficiente probe care confirmă atât mărimea sumei prejudiciului material, cât și cel moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai

2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procurori, admise parțial apelurile succesorului părții vătămate și avocatului acesteia Fali S., casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către Russu Z. în partea încasării prejudiciului moral, cu încasarea din contul lui Didenco Gh. în beneficiul lui xxxx suma de xxx. În partea încasării prejudiciului material, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, cu stabilirea cuantumului în procedură contencioasă. În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța de apel a conchis că instanța de fond just a constatat că nu sunt suficiente probe în confirmarea vinovăției lui Didenco Gh. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(4) Cod penal, corect ajungând la concluzia de a recalifica faptele inculpatului în baza art. 149 alin.(1) Cod penal.

Astfel, prima instanță în baza celor examinate a reținut că, Didenco Gh. i-a aplicat lui Russu V. o singură lovitură cu palma în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat, iar potrivit declarațiilor martorilor audiați, el a căzut jos, prin urmare această lovitură a fost aplicată fără scopul de a urmări survenirea urmării prejudiciabile, adică sub formă de leziuni corporale grave periculoase pentru viață, ce ar fi dus la decesul victimei.

Or, potrivit declarațiilor inculpatului și a martorilor, anume Russu V. era persoana agresivă în stare de ebrietate avansată care avea careva pretenții față de Didenco Gh., pe care l-a scos afară pentru a se clarifica, apucându-l de mâneca scurtei și trăgându-l spre ieșire din local.

La fel, din declarațiile inculpatului, rezultă că el primul a fost lovit de către Russu V. în regiunea gâtului, iar ca reacție de răspuns l-a împins cu mâna în partea de jos a feței, în rezultatul căreia victima și-a pierdut echilibrul și a căzut jos, pierzându-și cunoștința.

Prin urmare, instanța de fond corect a reținut că, inculpatul nu a acționat cu intenție directă de a-i cauza vătămări corporale grave integrității corporale lui Russu V. ce ar provoca decesul acestuia, deoarece Didenco Gh. nu a realizat latura subiectivă a infracțiunii sub care a fost pus sub învinuire - intenția directă.

Totodată, instanța de apel a conchis că, aceste consecințe soldate cu

decesul lui Russu Vladislav nu au fost urmărite intenționat de către inculpat, nu au fost dorite de către acesta, însă prin acțiunile sale din imprudență a lipsit de viață pe Russu V.

Astfel, instanța a reținut că apelul procurorilor, succesorului părții vătămate și avocatului acesteia în latura penală sunt neîntemeiate, fiind bazat pe presupuneri și fără a avea vre-un suport juridic probant, motiv din care acestea urmează a fi respinse.

Referitor la latura civilă, instanța a conchis că în partea prejudiciului moral urmează a fi admisă cu încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate a sumei de xxx, luând în considerație că în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului care a curmat din imprudență viața fiului său, succesorul victimei a avut de suferit, precum și faptul că cauza penală s-a examinat un termen îndelungat.

Cât privește acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material, instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 387 Cod de procedură penală a considerat oportun de a fi admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se pronunțe instanța în ordinea civilă.

6. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recurs ordinar procurorul, succesorul victimei Russu Z. și avocatul acesteia Fali S., care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, solicită, casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea cerințelor recurentul menționează faptul că instanțele ierarhic inferioare eronat au constatat săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 149 alin.(1) Cod penal, motivînd prin faptul că inculpatul i-a aplicat victimei doar o singură lovitură în regiunea feței, de la care acesta s-a dezechilibrat și a căzut jos pierzându-și cunoștința, neținînd cont că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012, moartea lui Russu V. a fost violentă și cauzată de factori mecanici și anume obiect contondent dur cu suprafața limitată, iar la examinarea medico-legală în afară de trauma cranio-cerebrală închisă a mai fost constatată și fracturarea coastei 6 pe dreapta, care potrivit raportului, a fost produsă prin lovire directă și care exclude formarea ei prin acțiuni de deformare a cutiei

toracice, inclusiv masajul indirect al cordului, iar fracturarea prin cădere forțată se exclude.

Prin urmare se constată că leziunile corporale sunt în legătură directă cu decesul lui Russu V., iar multitudinea acestor leziuni corporale exclude faptul că ele puteau fi formate doar de la o lovitură cu palma în față și aplicate fără intenție, după cum declară inculpatul.

Totodată, recurentul a făcut trimitere și la Hotărârea Plenului CSJ nr.11 din 24.12.2012 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”, potrivit căreia, pentru a deosebi omorul intenționat de lipsirea de viață din imprudență (art.149 CP) urmează să se atragă atenția asupra faptului că omorul dă expresie unei conduite violente, reprezentând o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărârea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop, pe când în cazul lipirii de viață din imprudență nu avem un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei.

Spre deosebire de infracțiunea de omor intenționat, lipsirea de viață din imprudență se comite în mod frecvent prin inacțiune, atunci când făptuitorul omite să facă ceea ce este obligat potrivit legii, altor reglementări sau împrejurărilor, pentru a nu cauza moartea unei persoane (încălcând conduita prescrisă de legea penală de a nu lipsi de viață).

În unele cazuri, lipsirea de viață din imprudență se consideră, în mod neîntemeiat, ca fiind intenționată, spre exemplu: de la o izbitură, victima cade, se lovește cu capul de un corp contondent și moare sau cazul în care moartea victimei survine de la loviturile aplicate de făptuitor. În astfel de cazuri, conștientizarea de către făptuitor a laturii factive a acțiunilor (inacțiunilor) sale este apreciată în mod eronat ca probă a previziunii că va surveni moartea victimei.

Astfel, consideră că versiunile înaintate de către inculpat, care au fost reținute ca veridice de către instanța de apel au drept scop eschivarea de la răspundere penală, nefiind justificate prin careva probe.

- succesorul victimei, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) și 12) CPP, solicită, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului în baza art. 151 alin.(4) Cod

penal, cu stabilirea unei pedepse echitabile, precum și să fie admisă în totalitate acțiunea civilă înaintată.

Consideră că inculpatul intenționat l-a lovit pe fiul său în organ vital – capul victimei, dându-și seama de consecințele care pot surveni. Astfel, în urma acțiunilor inculpatului a survenit decesul părții vătămate, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală și anume că moartea a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale închise.

La fel, nu este de acord cu soluția instanței de apel în latura civilă, menționând că aceasta neîntemeiat a încasat prejudiciul moral în sumă de 25 000 lei, neținând cont de suferințele psihice suportate pe toată perioada urmăririi penale, instanțelor de judecată precum și de atitudinea inculpatului față de fapta comisă.

Prin urmare, consideră că nici instanța de fond, cât și cea de apel, necătând la faptul că au fost prezentate suficiente probe referitor la mărimea prejudiciului material, nu au examinat în fond acțiunea civilă în latura data, ignorând prevederile art. 387 CPP. Astfel, nu au motivat soluția în partea prejudiciului material.

- avocatul Fali S. în numele succesorului victimei, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 12) CPP, solicită, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și condamnarea inculpatului potrivit învinuirii înaintate, cu admiterea acțiunii civile în totalitate.

A indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanțele judecătorești au admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Nici în cadrul urmăririi penale, precum și instanțelor judecătorești, nu s-au prezentat probe care ar indica neglijența în acțiunile inculpatului sau intenția de altă natură, decât cea a vătămării intenționate grave a integrității corporale a victimei.

Analiza imparțială a tuturor acestor circumstanțe indică la intenția și scopul lui Didenco Gh. în vătămarea intenționată a integrității corporale.

Neîntemeiate sunt și argumentele instanței de apel în admiterea acțiunii civile doar în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 25000 lei, deoarece instanța nu a luat în considerare faptul că succesorul victimei este de o vârstă înaintată, iar pierderea fiului al cărui sprijin îl aștepta, i-au adus

suferințe psihologice, din care nu și-a revenit nici pînă la momentul de față și care îl va avea și pe viitor.

Inculpatul pe tot parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești nu a considerat necesar să-și ceară scuze sau cel puțin într-o formă decentă să-și exprime condoleanțe.

Astfel, evaluarea prejudiciului moral fiind foarte diminuată și nu corespunde caracterului suferințelor prin care a trecut și trece Russu Z.

Consideră neîntemeiată acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material, care a fost lăsată spre soluționare, să se pronunțe instanța în ordinea civilă.

Prin urmare, instanțele judecătorești au avut destule probe care confirmă mărimea sumei prejudiciului material, iar faptul că reclamantul a prezentat cerințe suplimentare în latura dată, nu este necesar în satisfacerea cererii în această parte, deoarece aceste cerințe sunt legate de cheltuielile de transport a succesoriului părții vătămate.

7. Asupra recursului acuzatorului de stat și succesoriului victimei a depus referință inculpatul Didenco Gh. și avocatul acestuia Vizdoga I., care au solicitat respingerea recursurilor ca inadmisibile, cu menținerea hotărârilor contestate.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel în latura aprecierii juridice a faptei constatate de care a fost recunoscut vinovat Didenco Gh., corectitudinii calificării acțiunilor incriminate și stabilirii pedepsei.

Drept temei pentru declararea recursurilor, recurenții au indicat prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs menționează că aceste temeuri pentru declararea recursurilor ordinare și-au găsit confirmarea în speța dată, deoarece instanța de apel nu a respectat prevederile sus-menționate.

Astfel, după cum rezultă din actele cauzei, conform învinuirii înaintate, acțiunile inculpatului Didenco Gh. au fost calificate în baza art. 151 alin.(4) Cod penal, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care au provocat decesul victimei.

Prima instanță, cercetând cumulul de probe administrate și prezentate de procuror, a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Didenco Gh. corect urmează a fi încadrate în baza art. 149 alin.(1) Cod penal – lipsirea de viață prin imprudență, deoarece inculpatul nu a acționat cu intenție directă de a-i cauza vătămări corporale grave integrității corporale lui Russu V. ce ar provoca decesul acestuia, fiind stabilit cert că inculpatul i-a aplicat victimei o singură lovitură cu palma în regiunea feței, de la care victima s-a dezechilibrat și a căzut jos, astfel lovitura a fost aplicată fără scopul de a urmări survenirea urmării prejudiciabile.

La fel, Colegiul penal tine să menționeze că, judecând apelul, instanța

de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelant, respectând prevederile legale enunțate.

Potrivit art. 417 alin.(1) pct.7) și 8) CPP, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În această privință se constată că, instanța de apel a considerat ca fiind stabilită vinovăția inculpatului Didenco Gh., indicând că acesta a fost condamnat pentru fapta constatată de prima instanță.

Însă, conform părții descriptive a sentinței, fapta imputată prin rechizitoriu lui Didenco Gh., nu a fost constatată ca fiind săvârșită de acesta, ci s-a menționat că, - „*Didenco Ghenadie este învinuit că la data de 05 noiembrie 2012, aproximativ la ora 02⁰⁰, fiind în stare de ebrietate, ...*”, precum nici nu a fost constatată fapta pentru care a fost condamnat și anume ce caracterizează elementele infracțiunii prevăzute de art. 149 alin.(1) Cod penal, descriind probele ce constată vinovăția inculpatului.

Această stare de lucruri contravine prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, conform căroră partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Prin sintagma reținută în sentință *că inculpatul Didenco Gh. se învinuiește că, ... rezultă că prima instanță, de fapt, nu a constatat fapta pentru care acesta a fost pus sub învinuire prin rechizitoriu, nici pentru care a fost condamnat.*

Instanța de apel nu a corectat eroarea de drept privitor la modul de întocmire a sentinței și nu a respectat prevederile legale, conform căror în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art.394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectând normele procedurale (art.393-397 Cod de procedură penală), va pronunța o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

Or, potrivit prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală,

instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

În acest sens, Colegiul penal reține că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:

- descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Astfel, în speță, sentința de condamnare în sensul art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, nu conține descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită.

La fel, în opinia procurorului, succesului victimei Russu Z. și avocatului acestuia, instanța de apel, cercetând probele prezentate de acuzare în confirmarea învinuirii înaintate inculpatului: - declarațiile martorilor Proca P., Cotorobai S., Starcenco T., Savițchii T., Belecci E., ale experților Șarpe V., Savciuc V., precum și probele materiale: - raportul de expertiză medico-legală nr.38 din 25.07.2014, -raportul de expertiză medico-legală în comisie repetată nr.228 din 02.09.2014, - procesele-verbale de confruntare dintre martori și bănuțit, - înștiințarea 903, - procesul-verbal de cercetare la fața locului cu foto tabel din 05.12.2012, - rapoartele de expertiză medico-legale nr. 3019 din 08.11.2012 și nr. 141/2226 din 29.11.2012, descriindu-le în decizie, nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult ca atât, Colegiul constată că, necătând la faptul că instanța de apel a reflectat în decizia recurată rapoartele de expertiză medico-legale, aceasta nu s-a pronunțat asupra lor în nici un mod, dând apreciere doar raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 38 din 25.07.2014, care este în contradicție cu raportul de expertiză medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012.

Însă, instanța de apel a lăsat fără justă apreciere raportul de expertiză nr. 141/2226 din 29.11.2012 (f.d.50-51, vol. I), prin care s-a constatat că *moartea lui xxx a fost violentă și cauzată de factori mecanici, anume obiect contondent dur cu suprafața limitată*. Astfel, moartea victimei a survenit în urma traumei cranio-cerebrale închise cu: excoriație frontal pe dreapta, echimoză periorbital dreapta, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura bolții și bazei craniului, hematom epidural temporal dreapta, hematom subdural 150 - 160 ml (evacuat chirurgical), hemoragii subdurale, subarahnoidiene, intraparenchimatoase, contuzie cerebrală, complicată ulterior cu edem cerebral, angajarea trunchiului cerebral în orificiul mare occipital și hemoragii secundare în trunchiul cerebral, confirmat prin datele necropsiei și adevărate histopatologic.

La examinarea medico-legală a mai fost constatată fractura coastei 6 pe dreapta, care a fost produsă prin lovire directă cu corp contondent cu suprafața limitată de acțiune, având aceiași vechime cu celelalte leziuni și se califică ca vătămare medie. **Cauzarea leziunilor depistate de sinestător sau prin cădere se exclude**. Între trauma cranio-cerebrală și deces există legătură cauzală directă. În sângele cadavrului xxx la orele 03³⁰ și 04³², data de 05.11.2012 s-au depistat 1,18 % de alcool etilic, ceea ce la persoane, produce o stare de ebrietate alcoolică ușoară.

Totodată, instanța de recurs constată că atât instanța de fond, cât și cea de apel nu a apreciat *declarațiile expertului Șarpe V.*, care a relatat că fracturarea coastei 6 dreapta prin cădere forțată se exclude, deoarece cutia toracică este o carcasă osoasă formată din mai multe coaste și *când are loc fracturarea directă a unei singure coaste aceasta se produce prin lovire cu un obiect contondent suprafața limitată și nu prin cădere*.

Traumele cranio-cerebrale cu timpul se absorb și dispar, însă dacă sunt fracturi ele rămân, iar în cazul dat nu a fost depistat. La coaste a constatat o trauma veche, deoarece era o cicatrice, dar la craniu dacă este vorba de hemoragii, ele cu timpul de absorb, însă o asemenea fractură anterioară nu a depistat.

În momentul fracturării coastei 6 dreapta, Russu V. putea să fie și în poziție verticală și culcată, cu fața anterioară a corpului orientată spre agresor. Rezultatul analizei sângelui la alcool etilic era de 1,18 promile, ceea ce clinic corespunde cu o stare de excitație cu influența minimă asupra coordonării mișcărilor. În ceea ce privește presupusa trauma la autopsie nu și-a găsit

confirmarea, iar starea de oboseală este ceva relativ, în plus trauma cranio-cerebrală are 2 locuri de acțiune traumatică, în regiunea frunții pe dreapta și partea posterioară a craniului, *ceea ce demonstrează că trauma s-a produs prin lovire cu obiect contondent cu suprafața limitată, cu o ulterioară cădere a corpului și lovirea capului în regiunea posterioară.* Căderea forțată înseamnă lovire și cădere, în cazul dat s-a demonstrat că a fost lovire în regiunea capului cu o forță suficientă de a produce o fractură cu ulterioară cădere a corpului pe spate. **Cu pumnul puțin probabil că poate fi cauzată o asemenea traumă.**

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că instanța de apel a argumentat la general faptul că probele respective nu confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, și deși, instanța de apel a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei recurate.

În atare circumstanțe, se reține că instanța de apel pripit și-a motivat soluția de menținere a condamnării lui Didenco Gh. în baza art. 149 alin.(1) Cod penal.

Așadar, analizând declarațiile martorilor în raport cu concluzia expertizei medico-legală nr. 141/2226 din 29.11.2012, rezultă că toți martorii audiați au relatat că xxx a căzut de la lovitura aplicată de inculpatul Didenco Gh., fapt care este confirmat însăși de inculpat. Însă, nici unul din aceștia, precum și inculpatul nu au declarat că victima a căzut cu corpul și anume coasta pe bordură. Din declarațiile martorului Proca P. reiese că xxx și Didenco Gh. stăteau față în față. Victima de la lovitură a căzut jos pe spate pe trotuat, dar nu pe bordură.

La fel, martorul Cotorobai S. a relatat că xxx călcând pe bordură a căzut jos pe spate, pe partea dreaptă, iar inculpatul a explicat că a împins victimă cu palma în regiunea obrazului/bărbiei, care a făcut un pas în urmă, s-a dezechilibrat și a călcat pe bordură căzând jos pe spate în drum.

Astfel, se exclude faptul că căderea lui xxx din poziție ortostatică fără accelerare pe un plan dur neuniform, cum poate fi bordura cu cauzarea

fracturii costale și partea carosabilă a drumului cu cauzarea traumei cranio cerebrale.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

Totodată, Colegiul penal consideră că recursurile succesului victimei Russu Z. și a avocatului acesteia Fali S. în latura civilă urmează a fi admise.

Astfel, potrivit textului recursurilor declarate, recurenții au invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile acestora și anume cu referire la acțiunea civilă înaintată în prezenta cauză.

Colegiul penal constată că, conform prevederilor art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în temeiul dispozițiilor art.417 alin.(1) pct.8) din același cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Reieșind din prevederile legale și analizând decizia recurată, Colegiul consideră că instanța de apel s-a pronunțat pur formal și superficial, fără a invoca motive relevante, asupra argumentelor invocate de către succesul victimei și avocatul acesteia Fali S. ce țin de cerințele acestora în latura civilă. Astfel, motivarea instanței de apel referitor la acțiunea civilă înaintată nu poate fi considerată convingătoare, lipsind argumentarea motivelor pe care se întemeiază soluția adoptată.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare în instanța de apel în alt complet

de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de către instanța de apel în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru stabilirea adevărului și adoptării unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror, succesorul victimei și avocatul acesteia în apeluri, și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, succesorul victimei Russu Zinaida și avocatul acesteia Fali S., casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui *Didenco Ghenadie* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 13 iulie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Petru Moraru